

SEZONA 1920/21 - ŠTEVILKA 15

GLEDALIŠKI LIST

IZDAJA UPRAVA NA
RODNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI - UREJA
OTON ŽUPANČIČ

CENA 3K

Spored za 15. in 16. teden

Drama

Sreda, 22. dec. —	Figaro se ženi.	Izven.
Četrtek, 23. dec. —	Zaprto.	
Petek, 24. dec. —	Zaprto.	
Sobota, 25. dec. —	Hasanaginica.	Izven.
Nedelja, 26. dec. —	Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah	Izven.
Poned., 27. dec. —	Smrti ples I.	A
Torek, 28. dec. —	Smrti ples II.	A
Sreda, 29. dec. —	Zaprto.	
Četrtek 30. dec. —	Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah	D
Petek, 31. dec. —	Zaprto.	
Sobota, 1. jan. —	Cvrček za pečjo.	Izven.
Nedelja, 2. jan. —	Pohujšanje v dolini šentflorjanski.	Izven.
Poned., 3. jan. —	Cvrček za pečjo.	B

Opera

Sreda, 22. dec. —	Dalibor.	D
Četrtek, 23. dec. —	Zaprto.	
Petek, 24. dec. —	Zaprto.	
Sobota, 25. dec. —	Lepa Vida.	Izven.
Nedelja, 26. dec. —	Sen kresne noči. Dramska predstava.	Izven.
Poned., 27. dec. —	Zaprto.	
Torek, 28. dec. —	Trubadur.	C
Sreda, 29. dec. —	Tosca.	C
Četrtek, 30. dec. —	Sen kresne noči. Dramska predstava.	D
Petek, 31. dec. —	Od bajke do bajke. Mladinska predstava ob 3. pop.	Izven.
Sobota, 1. jan. —	Prodana nevesta.	Izven.
Nedelja, 2. jan. —	Tosca.	
Poned., 3. jan. —	Zaprto.	

Figaro se ženi

Komedija v petih dejanjih. Spisal Beaumarchais, prevel
Boris Putjata.

Režiser: M. MURATOV.

Grof Almaviva	g. Nikolajev.
Grofica Rozina, njegova žena	ga Nikolajeva.
Figaro, njegov sluga	g. Putjata.
Suzana, grofičina sobarica	ga Marševa.
Cherubino, paž grofice Rozine	gna Vera Danilova.
Basilio, učitelj muzike pri grofu	g. Manjecki.
Bartholo, zdravnik	g. Strniša.
Marcelina	ga Volkova.
Antonio, vrtnar, Suzanin stric	g. Čengeri.
Fanchetta, njegova hči	ga. Čengerijeva.
Don Gusman Brid'oison, sodnik	g. Kuratov.
Doublemain, njegov tajnik	g. Volkov.
Pastir	g. Potokar.
Prva kmetica	gna Maškova.
Druga kmetica	gna Rovanova.

Pristav, sodniki, kmetje, kmetice, muzikanti, plesalci. Godi
se na gradu Aguas Frescas blizu Sevilje.

Grof Almaviva, vseoblastni gospodar Sevilje in seviljske province, živi v svojem gradu s prelepo ženo Rozino, ki jo je pred
davnim časom odvzel s pomočjo svojega sluge Figara doktorju
Bartholu. Figaro, bivši seviljski brivec je premeten, pameten, z
vsemi mazili namazan človek kosmate vesti.

Figaro bi se rad oženil s prekrasno deklico Suzano. Suzana
ugaja tudi grofu Almavivi. Grof je pripravljen privoliti v Figarovo
ženitev, toda kot vladar se hoče okoristiti s pravom prve noči.
Dasiravno je svoji ženi že obljubil, da bo to postavo razveljavil,
tega doslej še ni izvršil. Grof Almaviva je vsemogočen in Figaro
si mora izmisliti intrigo, da prepreči izvršitev grofove namere.

Figaro ima smolo. Pri Marcelini, ženski, ki je mnogo starejša
od njega, si je bil izposodil nekoč 2000 plastov ter je podpisal po-
godbo, da jo vzame za ženo.

V tem položaju se nahajajo glavni junaki ob začetku komedije. Dejanje se vrši v 18. veku, vseh pet aktov na en dan, prvi trije zjutraj, zadnja dva pa zvečer.

Prvo dejanje. Soba v gradu Almavive, oddana bodočemu zakonskemu paru Figaru in Suzani. En sam velik stol je vse pohištvo te sobe.

Figaro izve od svoje neveste o grofovi nameri, izrabiti vladarsko pravico prve noči in snuje načrt, kako bi prevaril grofa, ne da bi pri tem kaj izgubil. Marcelina je slišala o nameravani Figarovi ženitvi, prihiti s svojim advokatom doktorjem Bartholom v grad, pokaže pogodbo, po kateri se mora Figaro z njo poročiti in zahteva njeno izpolnitev. Bartholo bi se rad maščeval nad Figarom (Figaro je namreč pomagal grofu Almavivi odvzeti Bartholu Rozino) in zategadelj zelo rad pomaga Marcelini, tem rajši, ker bi se je na ta način lahko iznebil. Pred 30 leti je imel z njo sina, ki so ga potem ukradli cigani.

Suzana in Marcelina se v gradu srečata. Rivalinji pravita druga drugi take prijaznosti, da Marcelina užaljena zapusti grad.

Sledi prizor Suzane s Kerubinom, pažem grofinje Rozine. Paž je zelo nesrečen. Sinoči ga je zalotil grof, ko je dvoril vrtnarjevi hčerki Fanšeti, ki je pa tudi grofu všeč. Grof ga je spodil domov. Baš toži o Suzani, ko vstopi Almaviva.

Kerubino se skriva za edini stol.

Grof pregovarja Suzano, naj pride na sestanek v park, toda v tem hipu vstopi dvorni organist in muzikant Bazil. Tudi grof se skriva za edini stol, paž pa zleze v stol. Bazil ne ve, da je grof prisoten in pripoveduje Suzani o spletkah, ki spravljajo ime grofinje Rozine v dotiko s pažem. Zdaj zdaj bi zabesnela nevihta — toda v tem hipu vstopi grofinja Rozina z dvornim spremstvom in Figarom. Vsi so prišli po Figarovem načrtu, da bi s pomočjo grofinje izsilili od grofa opustitev prava prve noči. Grof se nahaja v položaju brez izhoda in se mora proti volji udati. Vsi so radostni in prosijo grofa, naj obenem odpusti Kerubinu. Grof se sicer srdi nanj, toda paž je skrit v stolu preveč slišal in grof mora kapitulirati. Ker se ga hoče na vsak način iznebiti, ga imenuje za oficirja v polku, nahajajočem se daleč nekje v Kataloniji.

Drugo dejanje. Budoar grofinje Almavive.

Suzana pripoveduje grofinji, da jo hoče grof zapeljati in o paževi ljubezni do grofinje. Grofinja je ogorčena nad ponašanjem svojega soproga, paževa ljubezen jo pa gane, ji laska ter jo nekoliko vznemirja.

Pojavi se Figaro, ki predlaga, naj sklenejo grofinja, Suzana in on zvezo. Naloga te zveze je, ohraniti grofinji moža in preprečiti njegovo nezvestobo. Figara in Suzano pa obvarovati pred njegovimi nakanami. V to svrho je Figaro že poslal grofu anonimno

pismo. V njem mu naznanja, da se nekdo izmed občudovalcev njegove žene namerava tajno sestati z njo. Grofinja ne odobrava tega postopanja, toda opasnost jo prisili, da Figaru zaupa.

Figaro razvija svoj načrt dalje: Suzana mora pristati na sestanek z grofom v parku. Grofinja in Suzana naj preoblečeta Kerubina v žensko. Zvečer pojde preoblečeni Kerubin mesto Suzane v park in grofinja bo pri tem zasačila grofa.

Kerubino vstopi in začno ga pripravljati. Tu se nenadoma vrne grof z lova, Kerubino se skriva v sosedno sobo ter se zapre. Grof, vznemirjen vsled anonimnega pisma, sliši v sosedni sobi šum, najde pa zaprta vrata. Odloči se siloma vdreti v sobo. Odide po orodje, a vzame sabo grofinjo. Suzana izpusti iz zasede Kerubina, ki skoči iz drugega nadstropja na vrt, da se reši.

Suzana se skriva na njegovo mesto. Grof in grofinja se vrneta in grofinja prizna, da je v sobi — Kerubino. Ljubosumni grof hoče ubiti paža, toda iz sobe stopi — Suzana.

Grof je poražen in prosi grofinjo odpuščanja za sumničenje.

Grofica se zagovori in izda, da je Figaro pisec anonimnega pisma.

Ko Figaro izve, kaj se godi v grofičinem budoarju, pride na pomoč. Grof ga zaslišuje, a on se s pomočjo svojih zaveznic zelo spretno zagovarja.

Zadeva bi bila že urejena, tu vstopi stari pijanec, vrtnar Antonio, s pritožbo, da je nekdo skočil z okna ter mu pokvaril gredo cvetic.

Grof zopet sumniči Kerubina, a Figaro vzame krivdo nase in grof mora verovati.

Figarova svatba je sedaj gotova stvar. Ta hip vstopi Marcelina in zahteva, da jo Figaro vzame, kot je po pogodbi dolžan. Grof zapove sklicati sodni dvor.

Tretje dejanje. Za sodno obravnavo pripravljena dvorana v gradu. Grof skuša izvedeti od Figara, če mu je Suzana kaj izdala od njegovih načrtov. Figara ni mogoče vloviti in norec ostane — Almoviva.

Suzana dela vse po Figarovem načrtu, je pripravljena, sniti se z grofom v parku, a zahteva obenem svojo doto, da bi plačala Marcelini ženinov dolg.

Na odru vidimo duhovito karikaturu sodnije in sodstva z vso njihovo malenkostnostjo. Bistvo procesa leži v tem, da pokriva najbolj važno mesto pogodbe črnilni madež, tako, da ni mogoče razločiti, je-li obvezan Figaro plačati in ženiti se, ali plačati ali ženiti se. Grof se izvija iz težkega položaja in zlorabi ves sodni dvor za to, da bi dosegel svoj smoter. Ker ve, da Figaro nima niti vinarja, zapove, naj takoj plača svoj dolg Marcelini, ali pa naj se takoj oženi z njo.

Po tetoviranem znaku na Figarovi roki spozna Marcelina v njem svojega sina.

Poslednje zapreke za Figarovo ženitev s Suzano so odstranjene. Suzana in Marcelina prigovarjata Bartholu naj se oženi z materjo svojega otroka.

Četrto dejanje. Ceremonijalna dvorana v gradu, v njej dva prestola.

Ker so premagane vse težkoče glede ženitve s Figarom, Suzana ne mara več iti na sestanek z grofom. Grofinji pa je mnogo na tem, da bi zasačila grofa pri nezvestobi in napravi brez Figarove vednosti nov načrt: Preobleči se hoče v Suzanino poročno obleko, iti na sestanek in tam presenetiti moža. V to svrho narekuje Suzani pismo za grofa, kjer mu naznači natančno mesto sestanka — „pod velikimi kostanji“. Pismo zapre z iglo, ki naj jo pošlje grof Suzani nazaj — v znamenje, da bo prišel.

Sledi poročna ceremonija Figara s Suzano in Bartola z Marcelino.

Med ceremonijo izroči Suzana grofu listek. Figaro vidi, da čita grof pismo in da je spravil iglo, toda čegavo je to pismo, ne ve.

Ceremonija je končana. Grof je zadovoljen s prejetim pismom in ukaže pripraviti obe poročni pogodbi. Vsi se razidejo.

Figaro preseneti Fanšeto, ki nekoga išče. V svoji nalivnosti mu Fanšeta prizna, da ji je ukazal grof, izročiti iglo Suzani ter ji povedati, da je to znamenje „velikih kostanjev“. Figaru je vse jasno: Suzana ga vara. Ostane sam in izlije svoje razočaranje v veliki znameniti

Monolog.

O ženščini, ženščini, ženščini, lživija, kovarnija sozdanja...

Nad Suzano je razočaran, toda tako lahko je ne odstopi. Navajen je doseči vse s trudom in talentom, medtem ko se je trudil grof le enkrat v svojem življenju — takrat, ko se je rodil. On, Figaro, mora zmagati. Spominja se svojega življenja in goreče protestira proti človeški nepravici, ki je njega, mladeniča z najlepšimi stremljenji, nasilno preobrnila v lopova. Nezadovoljen s svojim poklicem kot seviljski brivec je študiral medicino, toda brez protekcije je postal lahko samo živinozdravnik. Potem je poskusil srečo pri gledališču. V prvi komediji, ki jo je bil napisal, je kritiziral Mohameda. Za to novotarijo so ga vtaknili v ječo. češ, da žali s tem prijateljske mohamedanske vladarje. Ko je bil spet svoboden, se je začel baviti s publicistiko. Toda v Španiji je bila tiskovna svoboda taka, da je mogel pisati v svojem časopisu le o vremenu. Nato je vstopil v tajno igralnico, kjer je postal bankir. Začeli so ga spoštovati. Ljudje njegove okolice pa so izrabili nezakonitost njegovega poklica ter mu pobrali vse dohodke. Že se je mislil usmrtiti. Ali njegova dobra vila mu je vdahnila misel, naj se odpove

dimu slave in odvrže sram, to pretežko breme za preprostega človeka. Postal je zopet veseli seviljski brivec. Suzanina nezvestoba mu jemlje nanovo vero v ljudi. Duh borbe pa je v njem silen. Vztrajati hoče do konca.

Peto dejanje. „Pod velikimi kostanji“. Marcelina pripelje preoblečeno grofinjo in Suzano. Opozarja, da tava Figaro neke tod okrog. Marcelina gre v lopo, da bi sledila poteku dogodkov. Suzana se skriva za kostanj, grofinja ostane v Suzanini poročni obleki sama. Pride Kerubino, ki ima na istem mestu dogovorjen sestanek s Fanšeto. Misleč, da je grofinja Suzana, ji začne dvoriti. Grof najde paža, mu hoče dati kľofuto, toda paž se skloni in kľofuto dobi prisluškujoči Figaro. Prepričan, da ima pred seboj Suzano, jo hoče odpeljati v lopo. Figaro svojega ljubosumja ne more več prenašati in stopi iz skrivališča. Grofinja zbeži v lopo, grof pa v park. Figaro v temi tega ne vidi in je prepričan, da sta v lopi Suzana in grof. Že hoče klicati na pomoč, toda Suzana, preoblečena v grofinjo, hoče zasačiti Figara prav tako, kakor grofinja svojega soproga. Premeteni Figaro takoj spozna Suzano, a jo vleče, pretvarjajoč se, da jo smatra za grofinjo. Grof se vrne. Suzano smatra za grofinjo, Figara pa za onega neznanca, o katerem je bilo pisano v anonimnem pismu drugega dejanja. Besen je in kliče ljudi. Pri svetlobi luči svetilk se razkrije vsa intriga. Ljubosumni grof prosi ženo odpušcanja, Suzana in Figaro pa sta končno srečna.

Hasanaginica

Drama v treh dejanjih. Spisal Milan Ogrizović, poslovenil
Anton Funtek.

Režiser: ZVONIMIR ROGOZ.

Aga Hasanaga	g. Danilo.
Hasanaginica	ga Danilova.
Sultanija } njiju deca {	ga Šaričeva.
Fata	Vida.
Meho	Ruta.
Ahmed	Mala Ljubičeva.
Beg Pintorovič, brat Hasanaginičin	g. Gabrščik.
Zarifhanuma, njena mati	gna Wintrova.
Umihanuma, mati Hasanagova	ga Juvanova.
Imoski kadija	g. Gregorin.
Teta Hata } rodbina Kadijeva {	gna Erjavčeva.
Teta Aiša	gna Maškova.
Ibrahim	g. Plut.
Husref	g. Strniša.
Robinjica Vlahinja	ga Rogozova.
Latifa, služkinja pri Zarifhanumi	gna Lehmannova.
Husejin, starec, sluga Hasanagov	g. Terčič.
Starejšina svatov	g. Ločnik.

Mali begovič v zibelki. Služkinje. Sluge. Vojniki (askeri).
Kmetje. Sužnje. Sužnji. Igralke. Igralci. Muslimi. Muslimke.
Družice. Svatje. Deca itd.

Prvo dejanje se godi na Hasanagovi kuli, drugo v hiši begovice Zarifhanume.

Čas: Hrvatska narodna pesem.

Sen kresne noči

Komedija v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare,
prevel Oton Župančič. Glasba F. Mendelssohna.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: OSIP ŠEST.

Tezej, vojvoda atenski	.	.	.	.	.	.	g. Gabršček.
Egej, Hermijin oče	.	.	.	.	.	.	g. Gregorin.
Lisander,	}	zaljubljena v Hermijo	{	.	.	.	g. Terčič.
Demetrij,				.	.	.	g. Rakuša.
Filostrat, voditelj zabav pri Tezeju	.	.	.	.	.	.	g. Potokar.
Dunja, tesar	.	.	.	.	.	.	g. Strniša.
Klopčič, tkalec	.	.	.	.	.	.	g. Daneš.
Pisk, mehokrp	.	.	.	.	.	.	g. Rogoz.
Nosan, kotlar	.	.	.	.	.	.	g. Ločnik.
Trlica, krojač	.	.	.	.	.	.	g. Peček.
Smuk, mizar	.	.	.	.	.	.	g. Plut.
Hipolita, kraljica amazonska	.	.	.	.	.	.	gna Bergantova.
Hermije, zaljubljena v Lisandra	.	.	.	.	.	.	ga Juvanova.
Helena, zaljubljena v Demetrija	.	.	.	.	.	.	ga Rogozova.
Oberon, vilinski kralj	.	.	.	.	.	.	gna Wintrova.
Titaniya, vilinska kraljica	.	.	.	.	.	.	ga Šaričeva.
Spak	.	.	.	.	.	.	gna Vera Danilova.
Grašek	}	palčki	{	.	.	.	gna Gorjupova.
Pajčevina				.	.	.	gna Presetnikova.
Vešča				.	.	.	gna Repovževa.
Gorčica				.	.	.	Juvanova ml.

Drugi palčki iz spremstva kraljevega in kraljičinega. Tezejevo in Hipolitino spremstvo. — Godi se v Atenah in v gozdu blizu njih.

Smrtni ples

(I. del)

Štiri dejanja. Spisal Avgust Strindberg. Prevel A. Robida.

Režiser: O. ŠEST.

Edgar, kapitan pri trdnjavskem topništvu . . .	g. Rogoz.
Alisa, njegova žena, bivša igralka . . .	ga Borštnikova.
Kurt, karantenski mojster	g. Gaberščik.
Jenny, služkinja	gna Maškova.
Starka	gna Rakarjeva.
Straža	g. Rakuša.

Smrtni ples

(II. del)

Tri dejanja. Spisal Avgust Strindberg. Prevel A. Robida.

Režiser: O. ŠEST.

Edgar		g. Rogoz.
Alisa		ga Borštnikova.
Kurt		g. Gaberšček.
Allan, Kurtov sin		g. Peček.
Judita, Edgarjeva hči		ga Šaričeva.
Poročnik		g. Kralj.

Cvrček za pečjo

Božična pripovedka v treh dejanjih. Po Charlesu Dickensu
dramatiziral Lodovic de Francmesnil. Prevel Ivo Šorli.
Glasba J. Masseneta.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: O. ŠEST.

John, voznik	g. Terčič.
Dotka, njegova žena	ga Rogozova.
Caleb, lesorezec	g. Kralj
Berta, njegova hči	gna Wintrova.
Edvard, njegov sin	g. Gregorin.
Tackleton, trgovec	g. Ločnik.
Mrs. Fiedlingova	gna Rakarjeva.
Maya Fiedlingova, njena hči	ga Juvanova.

Prvo in tretje dejanje pri Johnu, drugo dejanje pri Calebu.

Godi se v bližini Londona leta 1800.

Pohujšanje v dolini šentflorjanski

Farsa v treh dejanjih. Spisal: Ivan Cankar.

Režiser: g. O. ŠEST.

Krištof Kobar, imenovan Peter	g. Šest.
Jacinta	ga Šaričeva.
Župan	g. Pregarc.
Županja	ga Juvanova.
Dacar	g. Plut.
Dacarka	gna Wintrova
Ekspeditorica	gna Rakarjeva.
Učitelj Šviligoj	g. Gabrščik.
Notar	g. Škerl.
Štacunar	g. Ločnik.
Štacunarka	gna Rovanova.
Cerkovnik	g. Rogoz.
Debeli človek	g. Terčič.
Popotnik	g. Micič.
Zlodej	g. Peček.

Godi se v dolini šentflorjanski ob današnjih časih.

IV

DALIBOR

Opera v 3 dejanjih. Besedilo po I. Wenzig-u prevel
F. Finžgar, vglasbil B. Smetana.

Dirigent: F. RUKAVINA.

Režiser F. BUČAR.

Vladislav, kralj češki (bariton)	g. Romanovski.
Dalibor, vitez (tenor)	g. Drvota.
Milada, grofica (sopran)	gna Richterjeva.
Jitka, sirota (sopran)	gna Thalerjeva.
Vitek, oproda Daliborov (tenor)	g. Šindler.
Beneš, jetničar (bas)	g. Zathey.
Budivoj, poveljnik kraljeve straže (bariton)	g. Zorman.
Prvi sodnik (bariton)	g. Perko.
Sodniki	gospodje Povše, Vovko, Ribič, Pip.
Zdenko, prikazen	gna Bežkova.

Kraljevo spremstvo, ljudstvo, vojaki, paži. Godi se v 15. stoletju
na gradu Hradšinu v Pragi. Prva vprizoritev l. 1838 v Pragi.

I. Na dvorišču gradu Hradšina v Pragi pričakuje ljudstvo kralja, ki naj sodi Dalibora zaradi umora. Milada, sestra umorjenega grofa obtožuje Dalibora. Pred sodišče poklicani Dalibor se zagovarja rekoč, da je le maščeval svojega prijatelja Zdenka. Sodniki obsodijo Dalibora v dosmrtno ječo. Milada, prepričana o plemenitosti Dalibora, začuti vzbujajočo se ljubezen ter prost zaman pomiloščenja zanj. Daliborova varovanka Jitka sklene osvoboditi Dalibora s pomočjo Milade.

II. Jitka pričaka svojega ženina Vitka ter mu razodene načrt za osvobojenje Dalibora. Vitek navdušeno pritrdi, pove vse prihajajočim vojščakom, ki takoj obljubijo bojevati se za ljubljenega Dalibora.

Premena. Milada, v moškega preoblečena, vstopi v službo pri jetničarju Benešu, da bi bila rešila Dalibora. Beneš pošlje Milado k Daliboru z naprošenimi goslimi. Milada se koj poda v ječo k Daliboru.

Premena. Spečemu Daliboru se v sanjah prikaže Zdenko. Milada pride in pové strmečemu Daliboru, da ga hoče osvoboditi, ker ga ljubi.

III. Daliboru se ni posrečilo pobegniti. Na predlog kralja obsodijo Dalibora na smrt.

Premena. Milada čaka z vojščaki pred ječo na Daliborovo znamenje za naskok. Namestu znamenja se začuje mrtvaški zvon. Dalibora vedejo na morišče. Zaman naskočijo vojščaki grad. Dalibor privede smrtno ranjeno Milado in ko zagleda zmagonosne sovražnike, se jim vda.

LEPA VIDA

Opera v štirih dejanjih. Besedilo po Josipu Jurčiču
vglasbil Risto Savin.

Dirigent: I. BREZOVSEK.

Režiser: F. BUČAR.

Anton, kmet in krčmar blizu Sušaka (bariton) g. Levar.

Vida, njegova žena, poprej šivilja na Reki

(sopran) gna Zikova.

Neža, gospodinja pri Antonu (alt) gna Šterkova.

Grega, njen oče (bas) g. Pisarevič.

Alberto, mlad Benečan (tenor) g. Kovač.

Pietro, njegov prijatelj (bas) g. Zathey.

Ninetta, služkinja pri Albertu (sopran) . . ga Trbuhovičeva.

Giovanni, sluga pri Albertu (bas) g. Zorman.

Lola, plesalka (sopran) gna Chladkova.

Gost (tenor) g. Simončič.

Prva deklica (sopran) gna Vrhunčeva.

Druga deklica (sopran) gna Šuštarjeva.

Gostje, maske, romarji. — Godi se v začetku devetnajstega stoletja blizu Sušaka, v Benetkah in na Trsatu. — Plese priredil baletni mojster Pohan. — Nove dekoracije je po načrtu akad. slikarja Klemenčiča naslikal gospod Skružný. — Prva vprizoritev leta 1910. v Ljubljani.

I. Vida uide ponoči z Benečanom Albertom.

II. Biva že leto dni pri Albertu, ki pa ljubi plesalko Lolo. Albertov prijatelj Pietro si zaman skuša pridobiti Vidino ljubezen. Dasi se je uveril o nje zvestobi, jo Alberto vendar pahne od sebe.

III. Vido je prignalo hrepenenje po otroku domov. Mož Anton jo z veseljem pozdravi in hoče ž njo srečno živeti; a Vida ga ne more ljubiti.

IV. Na Trsatu, kamor sta prišla poleg Vide in njenega moža tudi Alberto in Pietro, izve Anton za preteklost svoje žene. Ko mu ta vse prizna, plane Anton na Alberta in ga zadavi; on sam se zgrudi mrtev: zadela ga je kap. Vida zblazni.

TRUBADUR

(IL TROVATORE)

Opera v štirih dejanjih. Besedilo spisal S. Cammerano, prevel A. Štritof. Vglasbil G. Verdi.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: F. BUČAR.

Grof Luna (bariton) g. Romanovski.
 Leonora (sopran) gna Richterjeva.
 Ineza, njena družica (sopran) gna Vrhunčeva.
 Azucena, ciganka (mezzosopran) gna Thierryjeva.
 Manrico, njen rejenec, trubadur (tenor) . . . g. Drvota.
 Ruiz, njegov prijatelj (tenor) g. Mohorič.
 Ferrando, načelnik grajske straže (bas) . . . g. Zupan.
 Ciganski poglavar (bas) g. Vovko.
 Sel (tenor) g. Simončič.

Služinčad, spremstvo, vojaki, cigani. — Godi se deloma v Biskajji, deloma v Aragoniji v 15. stoletju. — Prva vpriporitev l. 1853 v Rimu.

I. Ferrando pripoveduje straži, da je imel stari grof Luna dva sina. Mlajšega je bila neka ciganka začarala. Ker so jo zato sežgali, je ugrabila njena hči Azucena grofovo dete in ga baje iz maščevanja vrgla v ogenj. Po nalogu rajnega grofa, ki tega nikdar ni mogel verjeti, išče Ferrando zločinsko ciganko. — Premena. Leonora razodene Inezi, da ljubi trubadurja. Grof Luna hoče zapeti Leonori podoknico. Sreča se s svojim tekmečem Manricom ter ga pozove na dvoboj.

II. Azucena pripoveduje Manricu grozne doživljaje iz svoje preteklosti in mu odkrije svoje sovraštvo proti Lunovim. Manrico sklene maščevati se nad protivnikom. V tem pride sel s poročilom, da namerava Leonora iti v samostan, ker misli, da je Manrico mrtev. — Premena. Luna hoče prepričati Leonorin vstop v samostan. Manrico prihiti in odvede Leonoro.

III. V taborišče grofa Lune privedo Azuceno, v kateri spozna Ferrando zločinsko ciganko. — Premena. Manrico in Leonori naznani Ruiz, da vedejo Lunovi vojaki Azuceno na grmado. Manrico odide, da bi jo rešil.

IV. Manrico je z Azuceno vred pal v roke Luni. Oba sta obsojena na smrt. Pred ječo toži Leonora. Z dvora se čuje mrtvaški zbor, iz ječe Manricova pesem. Da bi rešil Trubadurja, obljubi Leonora Luni, da se mu bo vdala. — Premena. Leonora, ki je bila vzela strup, pride v ječo po Manrica; on pa jo pahne od sebe, misleč, da mu je postala nezvesta. Ko Leonora umre, da Luna Manrica sežgati, Azucena mu razodeno grozno skrivnost: Bil je tvoj brat.

TOSCA

Melodrama v 3 dejanjih. Besedilo po V. Sardouju napisala L. Illica in G. Giacosa, prevel Cvetko Golar; vglasbil G. Puccini.

Dirigent: F. RUKAVINA.

Režiser: F. RUKAVINA.

Floria Tosca, slovita pevka (sopran)		gna Zikova.
Mario Cavaradossi, slikar (tenor)		g. Kovač.
Baron Scarpia, policijski načelnik (bariton)		g. Levar.
Cesare Angelotti (bas)		g. Zorman.
Cerkovnik (bariton)		g. Trbuhović.
Spoletta, birič (tenor)		g. Mohorič.
Sciarrone, orožnik (bas)		g. Vovko.
Jetničar (bas)		g. Perko.
Pastir.		gna Šterkova.

Kardinal, sodnik, vodja mučilnice, pisar, častnik, podčastnik, vojaki. Cerkveni pevci, duhovniki, ljudstvo.

Godi se v Rimu leta 1800.

Nove dekoracije izdelal g. dek. slikar V. Skružny.

Prva vprizoritev leta 1900. v Rimu.

I. V cerkvi St. Andrea della valle v Rimu.

Angelotti, bivši konzul nekdanje rimske republike, je ušel iz ječe in se skrije v kapelici. Slikar Mario Cavaradossi, njegov prijatelj, ga spozna ter obljubi pomagati mu. Ko pride Tosca, Cavaradossijeva zaročenka, se Angelotti urno zopet skrije. Podoba, ki jo slika Cavaradossi, vzbudi v Toski ljubosumnost, ali on jo kmalu pomiri. Markiza Attavanti, sestra Angelottijeva, je skrila pod oltarjem žensko obleko, da more preoblečeni brat pobegniti pred zasledujočim ga Scarpio. — Cavaradossi svetuje Angelottiju, naj se skrije v njegovi vili, ako pa preti nevarnost, v vodnjaku. Oba odideta. Scarpia z biriči išče Angelottija, pa ga ne najde. Na podobi spozna poteze markize Attavanti in ker jo je slikal Cavaradossi, ljubček Toskin, je Scarpiji takoj jasno, da mora biti Cavaradossi

v stiku z begom Angelottijevim, tembolj, ker je v kapelici našel pahljačo z grbom markize Attavanti. Pretkani Scarpia hoče poljubosumni Tosci izvedeti, kje je skrit Angelotti. Biriči zasledujejo Angelottija.

II. Soba ministra Scarpije v farneški palači. Scarpia sedi pri večerji, pričakujoč Toske. Birič Spoletta poroča, da se ni posrečilo prijeti Angelottija, pač pa Cavaradossija. Scarpia zapove privesti Cavaradossija. Po brezuspešnem zaslišavanju ga ukaže mučiti.

Tosca pride in čuje ječanje mučenega Cavaradossija, skrivališča Angelottijevega pa noče izdati. Muke Cavaradossijeve naraščajo, dokler Tosca ne pove, da je Angelotti skrit v vodnjaku. Cavaradossi, pripeljan pred Scarpijo, hitro spozna, da je Tosca izdala skrivnost, zato jo pahne od sebe. Za Scarpijo strašna vest, da je Napoleon zmagal pri Marengu, navduši silno Cavaradossija, tako, da spozna Scarpia v njem svojega političnega nasprotnika. Scarpia ga ukaže usmrtiti. Edino Tosca ga more rešiti, ako se uda Scarpiji, ki že davno hrepeni po njej. Tosca je stanovitna, ali ko začuje priprave za usmrčenje Cavaradossijevo, reče Scarpiji, da se mu uda, ako s tem reši Cavaradossija. Scarpia to obljubi, ali ko hoče Tosco objeti, ga ona z bodalom umori. Nato hiti domov, vzame vso zlatnino in bisere ter gre v grad Sant Angelo h Cavaradossiju, da bi z njim pobegnila.

III. Na vrhu grada St. Angelo v Rimu.

Vojaki privedejo Cavaradossija na morišče. Tosca prihiti s pismom Scarpijevim, ga pokaže Cavaradossiju in mu razodene, da bo le na videz ustreljen. Toda hudobni Scarpia je bil ukazal, da naj Cavaradossija resnično ustrele. Cavaradossi pogumno stopi pred puške, ko pa vojaki ustrele, se zgrudi mrtev. Tosca misli, da se le dela mrtvega, kmalu pa spozna resnico ter skoči z grada v globočino.

Od bajke do bajke

Pravljičen ples v petih dejanjih in z eno premeno. Spisal Ladislav Novak,
vglasbil Oskar Nedbal.

Dirigent: A. BALATKA.

Režija: V. POHAN.

I. Babica pripoveduje bajke.

Babica gna Jakhlova.	Prestar g. Simončič.
Nje vnuka . . . gna Turkova	Lajnar g. Klepec.
Stražnik g. Mencin.	Turist g. Izanc.
Dekletce gna Fajgelova.	Postrežček . . . g. Drenovec.
Stara devica . . gna Vrhunčeva.	Vajenec g. Parcer.

II. Kraljevič začaran v povodnjaka

Kralj g. Izanc.	Kraljevič . . . gna Chladkova.
Kraljična Zlatolaska . . . gna Svobodova.	Poljski kraljevič, gna Haberlova.
Povodni mož . . gna Jezerškova.	Turški kraljevič, g. Simončič.

III. Pogumni krojaček.

Krojač Iglič . . gna Svobodova.	Črni vitez . . g. Izanc.
Vrag g. Pohan.	Njegova žena . gna Vrhunčeva.
Krasotica . . . gna Špirkova.	

Vražički

IV. Trnoljčica.

Kralj g. Drenovec.	Klepetulja . . gna Lapajnetova.
Kraljica . . . gna Vrhunčeva.	Predica . . . gna Jakhlova.
Rožica gna Haberlova.	Prvi kuhar . . g. Simončič.
Kraljevič iz devete dežele, gna Bežkova.	Staro stoletje . g. Mencin.
Stražnik . . . g. Izanc.	Novo stoletje . gna Vavpotičeva.
	Češki dudaš . . g. Klepec.

Dvanajst mesecev, lovci.

V. Zveri in razbojniki.

Vodna vila . . . gna Špirkova.	Profesor g. Drenovec.
Kresnica . . . gna Ruta.	Spremnik . . . g. Faigel.

Trije razbojniki, dva speča možička, osel, pes, mačka, petelin.

Solo-plese plešejo dame: Svobodova, Špirkova, Chladkova, Bežkova.

Ples otrok, lovcev, vragov, rož, gozdnih vil, gob in zveri pleše baletni zbor in gojenci baletne šole.

Godi se na otroškem igrišču.

I. Babica pride s svojo vnučko na otroško igrišče in deca jo prosijo, naj jim pripoveduje bajke. Babica sede in pripoveduje.

II. O princu, ki je bil začaran v povodnjaka, in ga kraljična Zlatolaska, ko ji je prinesel izgubljeno kroglo, s poljubom odreši.

III. O pogumnem krojačku, ki je osvobodil začaran grad hudiču iz rok in ga odnesel v vreči.

IV. O Trnoljčici, ki so ji rojenice določile, da se zbode v prst in se vse kraljestvo pogrezne v spanje, iz katerega reši njo in vse kraljestvo kraljevič iz devete dežele, ki se vanjo zaljubi in jo poljubi.

V. O gozdnih vilah in možičkih, o zvereh in razbojnikih.

VI. Babica konča svoje pripovedovanje, stemnilo se je, otroci se neradi ločijo od babice.

Prodana nevesta

Komična opera v treh dejanjih. Besedilo spisal K. Sabina, prevel A. Funtek. Vglasbil B. Smetana.

Dirigent: I. BREZOVŠEK.

Režiser: F. BUČAR.

Krušina, kmet (bariton)	g. Przibyslawski.
Katinka, njegova žena (sopran)	gna Vrhunčeva.
Marinka, njiju hči (sopran)	gna Richterjeva.
Miha (bas)	g. Zorman.
Neža, njegova žena (mezzosopran)	gna Ropasova.
Vašek, njiju sin (tenor)	g. Mohorič.
Janko, Mihov sin iz prvega zakona (tenor)	g. Drvota.
Kecal, mešetar (bas)	g. Zathey.
Vodja glumačev (tenor)	g. Trbuhovič.
Esmeralda, plesalka (sopran)	ga Trbuhovičeva.
Indijanec (tenor)	g. Drenovec.

Godi se v večji češki vasi v sedanjosti.

Balet priredil baletni mojster Pohan. — Dekoracije naslikal gospod Skruzny. — Prva vprizoritev l. 1866. v Pragi.

I. Žegnanje. Mešetar Kecal pregovori Marinkine starše, da obljubijo svojo hčer bedastemu Vašku. Marinka ne privoli v možitev, ker hoče ostati zvesta svojemu Janku.

II. Vašek se snide v krčmi s prisojeno mu nevesto, ki je ne pozna in ki mu izviije prisego, da Marinke ne poroči, ker ta ljubi že drugega. Janko proda Kecalu za tristo srebrnikov Marinko s pogojem, da postane žena Mihovega sina.

III. Vašek se zagleda v plesalko Esmeraldo, ki ga pregovori, da nastopi zvečer pri glumaški predstavi. V medveda preoblečenega ga vidijo starši in Kecal ter ga hočejo pridobiti za svoj načrt. Vašek pa jim uide, češ, da Marinke ne mara. Ko Marinki pripovedujejo, da jo je Janko zapustil in prodal, jo prepriča šele pismena pogodba, ki ji jo pokaže Kecal, o Jankovi nezvestobi. Zato obljubi vzeti Vaška. Naposled se izkaže, da je tudi Janko Mihov sin in da je po pogodbi Marinka njegova. Oče z veseljem pozdravi svojega dolgo pogrešanega sina in rad privoli v ženitev.

Charles Dickens.

1812 – 1870.

Izšel je iz ljudstva, iz skromnih razmer, in njega ljubeče zanimanje ni obrnjeno v življenje visokih krogov; srednji in nižji sloji, zlasti poslednji, ponižani in razžaljeni, ki jih je krivični družabni red potisnil v gmotno in moralno zane-marjenost, so njegovi ljudje. Zanje se gorko zavzema s pe-resom, ki noče samo plehko zabavati, nego hoče reformirati in res reformira državni ustroj v zmislu humanitete in na-predka. Z ostro, neizprosno kritiko odkriva slabe naprave in uredbe po sirotišnicah, ubožnicah, šolah, ječah in se bori za izboljšanje razmer. A ne kot suh teoretik in doktrinar z dolgoveznim besedovanjem, nego kot pesnik narodnega življenja z bujno domišljijo in krepkim čustvovanjem, ki prepaja tako blagodejno vse njegove tvorbe. Ljudje Dickensovih romanov in povesti kličejo burneje od vseh pridig privilegirancem in vodilnim merodajnikom svoj svareči memento. Marsikaj se je v angleškem javnem življenju izpremenilo pod vtisom njegovih obtožb. Zakaj beseda mu je vrela iz srca in je našla pot do src. Ko je izšla leta 1843. njegova prva božična pripovedka Božičnica v prozi (A Christmas Carol in Prose), se je nabralo na Angleškem darov za siromake več nego kdaj prej.

Dickens je najpopularnejši angleški pripovednik, njegova knjiga zanima londonskega lorda kakor samotnega farmerja v Kanadi, ni ga pisatelja, čigar spisi bi bili na našem planetu bolj razširjeni. Njegov narod ga šteje med svoje prve može in mu je prisodil grobnico poleg najodličnejših velemož: v častitljivi westminsterski opatiji, angleškem pantheonu.

Dostojevski je poleg ciklopskega Balzaca visoko cenil ljubkega Dickensa. Ali samo, ker je njegova bolestno mračna duša iskala protiuteži in ravnovesja v Dickensovem humorju? Mislim, da je našel Rus v angleškem filantropu sorodno po-tezo: tisto vseodpuščajoče naziranje, tisto vseljubezen, ki se sklanja z globokim sočutjem in usmiljenjem nad človeško bedo in vidi tudi v zadnji propalosti in zakrknjenosti čisto in ne-dotaknjeno božansko jedro, ki ga vsa umazanost tega sveta ni mogla oskruniti. Tako prikazane figure, kot je Dickensova Nancy v Oliveru Twistu, ne zaslediš v svetovnem slovstvu vse do Dostojevskega. S takim očesom se je ozrl samo še pisatelj Razkoljnikova na pocesnico. Nancy in Sonja sta ro-jeni iz istega duha.

Leta 1845. je izšla tretja in najboljša božična — Cvrček za pečjo. — „Bila bi nežno lepa misel, narediti cvrčka za majhnega hišnega boga — ki ob krivici in boli utihne in se oglasi, kadar se je vse dobro in srečno izteklo.“ — S čudovito toplino so predahnjene osebe: cvrčkova živahno domišljiva prijateljica Dotka, mati in žena in otrok obenem; njen trdokorni, a dobri mož John, ki mu delajo križi na hrbtu po nepotrebnem dovolj preglavice, da je vedno kakor na trnju in ob vsakem namigu pripravljen planiti v ljubosumnost; ubogi starec Caleb, ki slika svoji hčerki, slepi sanjarici Berti, borni dom v najlepših barvah, ustvari tako deklici nekaj izmišljen svet ljubeznive prevare, ki se dotika tragike; nesamostojna Maya in nje podjetni ljubimec Edvard; komična je Mayina mati, egoistka s pretenzijami na račun svojega bivšega in bodočega bogastva; oduren je stari skopuh Tackleton, sivo-bradi ženin, ki pride nazadnje do zaslužene pokore.

Z ljubeznivim humorjem prepletena poezija domačnosti in rodbinstva, katere svetlo jedro je poleg kotla in kukavice pri uri dobri hišni duh: pojoči cvrček, je navdušila Masseneta, da je ustvaril k Francmesnilovi dramatizaciji godbo. V Franciji in Rusiji je Cvrček priljubljena ljudska igra in če je v naših igralcih in občinstvu dovolj čustvene topline, si pridobi srca tudi pri nas.

O. Ž.

Gledališka kronika.

Gospa Jelena Poljakova, bivša soloplesalka imperatorskega gledališča v Petrogradu, sedaj članica Narodnega gledališča v Ljubljani in profesorica Jugoslovanskega konservatorija, je otvorila privatno šolo za balet in moderno plesno umetnost. Poučevala bo: klasične plesе, karakterne plesе, moderne plesе, plastiko in lepo vedenje, mimiko, in sicer v skupinah: 1. za otroke od 8. do 14. leta in 2. za odrasle od 15. leta naprej. Prijave se sprejemajo vsaki dan od 12.—14 in od 18.—19. ure v Gradišču št. 10/II.

Uprava Narodnega gledališča je prejela sledeče publikacije: iz Zagreba: *Kazališni list* št. 11. Vsebina: Srečko Albini: Kako se rodila »Bosonoga plesačica«? Pecija: Pisma iz Beča. — Osobito pohvalan sud o zagrebačkom kazalištu, Kazališne vijesti, Kazališna sedmica.

Iz Brna: *Divadelni šepety* št. 10. Vsebina: Před otevřením Starého divadla, Divadelní epitař. K. Sázavský: Vzpomínky ze Starého divadla. U nás a jinde. — Štev. 11. Vsebina: 1. Jak se otvíralo Staré divadlo, Divadelní epitafy. Premiéry období 1920/21. — 1. U nás a jinde.

Iz Maribora: *Zrnje* št. 6. Vsebina: Radivoj Rehar: Ob večeru, Radivoj Rehar: Zgodba. Dr. Ljudevit Pivko: Dramatsko pesništvo. R.: Verovšku in Borštniku v spomin, Vlad, Levstik: Pohujšanje v dolini Šentflorjanski. Iz gledališke pisarne.

Iz Ljubljane: *Maska* št. 5. Vsebina: Angelo Cerkvénik: Nekaj o Strindbergu, Stefan Himmelsbach: Zadače moderne inscenacije. Ošip Šest: O igralčevi individualnosti. (Konec). Emil Navinšek: Lepa maska, Ekspresijonizem na odru, Stane Melihar: Nova doba zahteva novo orijentacijo, Silvester Škerl: Igralci nemih ulog, J. Božičević: Nikola Zec. (v cirilici). Razne vesti: Hinko Vinković: Bečka kazališta, Angelo Cerkvénik: Pogovori, Vestnik.

Cene prostorom

Parter	Drama	Opera
Sedež I. vrste	24 K	30 K
„ II. – III. vrste	20 „	26 „
„ IV. – IX. vrste	18 „	22 „
„ X. – XIII. vrste	14 „	18 „
Dijaško stojišče	3 „	3 „

Lože

Lože v parterju in		
I. redu za 4 osebe	100 „	140 „
Balkonske lože za 4 osebe	70 „	100 „
Nadaljne vstopnice v		
I. redu in parterju	20 „	25 „
Nadaljne vstopnice v		
balkonskih ložah	15 „	20 „

Balkon

Sedež I. vrste	15 „	18 „
„ II. – III. vrste	10 „	14 „

Galerija

Sedež I. vrste	7 „	8 „
„ II. – V. vrste	6 „	6 „
Stojišče	2 „	2 „

Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri dnevni blagajni (operno gledališče) od 10. do pol 1. ure in od 3. do 5. ure proti 10% povišku in na dan predstave pri blagajni za gorenje cene.

Med predstavo vstop ni dovoljen.

Ponatisk dovoljen
le z označbo vira.

Gledališki list izhaja vsak ponedeljek in prinaša poročila o repertoarju Narodnega gledališča v Ljubljani, vesti o gledališki umetnosti pri nas in drugod, kratke članke o važnejših dramskih in opernih delih in njih avtorjih. Sodelujejo: Fran Albrecht, Anton Funtek, Pavel Golia, Fran Govekar, Matej Hubad, Friderik Juvančič, Pavel Kozina, Alojzij Kraigher, Ivan Lah, Anton Lajovic, Ivan Prijatelj, Ivan Vavpotič, Josip Vidmar, Oton Župančič in dr.

TISKA UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.